Euroopan parlamentti
2024-2029

Talous- ja raha-asioiden valiokunta

2024/2053(INI)

17.3.2025

MIETINTÖLUONNOS

Euroopan investointipankin rahoitustoiminnasta – vuosikertomus 2024
(2024/2053(INI))

Talous- ja raha-asioiden valiokunta

Esittelijä: Francisco Assis

SISÄLTÖ

Sivu

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 3

PERUSTELUT 10

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA.....11

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Euroopan investointipankin rahoitustoiminnasta – vuosikertomus 2024
(2024/2053(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 ja 3 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 15, 126, 174, 175, 177, 208, 209, 271, 308 ja 309 artiklan sekä pöytäkirjan N:o 5 Euroopan investointipankin (EIP) perussäännöstä,

– ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 41–43 artiklan,

– ottaa huomioon 30. tammikuuta 2025 julkaistun EIP-ryhmän toimintakertomuksen 2024 ”Hyvinvoinnin painopisteet”,

– ottaa huomioon 5. maaliskuuta 2025 julkaistun EIP:n investointikertomuksen vuosilta 2024–2025 ”Innovation, integration and simplification in Europe”,

– ottaa huomioon 21. kesäkuuta 2024 julkaistun EIP-ryhmän strategisen etenemissuunnitelman vuosiksi 2024–2027,

– ottaa huomioon 9. helmikuuta 2024 julkaistun EIP-ryhmän toimintasuunnitelman vuosiksi 2024–2026 ja 30. tammikuuta 2025 julkaistun EIP-ryhmän toimintasuunnitelman vuosiksi 2025–2027,

– ottaa huomioon 11. maaliskuuta 2025 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2025/504 Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan N:o 5 muuttamisesta[1],

– ottaa huomioon 4. maaliskuuta 2025 päivätyn EIP:n pääjohtajan Nadia Calviñon kirjeen EU-johtajille,

– ottaa huomioon 9. syyskuuta 2024 julkaistun Mario Draghin raportin Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuudesta ”The future of European competitiveness”,

– ottaa huomioon 17. huhtikuuta 2024 julkaistun Enrico Lettan selvityksen ”Much more than a market”,

– ottaa huomioon 25. huhtikuuta 2024 julkaistun Christian Noyerin raportin ”Developing European capital markets to finance the future”,

– ottaa huomioon 30. lokakuuta 2024 julkaistun Sauli Niinistön raportin ”Safer Together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness”,

– ottaa huomioon 13. lokakuuta 2021 julkaistun EIP:n koheesiota koskevan suuntaa-antavan asiakirjan vuosiksi 2021–2027,

[1] EUVL L, 2025/504, 14.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/504/oj.

– ottaa huomioon 15. heinäkuuta 2024 julkaistun EIP:n kolmannen vuosikertomuksen EIP-ryhmän toimista EU:n koheesioalueilla,

– ottaa huomioon InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta 24. maaliskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/523[2],

– ottaa huomioon Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen perustamisesta 29. helmikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/795[3],

– ottaa huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12. helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241[4],

– ottaa huomioon oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta 24. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1056[5],

– ottaa huomioon oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin mukaisesta julkisen sektorin lainajärjestelystä 14. heinäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1229[6],

– ottaa huomioon naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta 9. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/947[7],

– ottaa huomioon 26. helmikuuta 2025 annetun komission ehdotuksen ”Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulations (EU) 2015/1017, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695 and (EU) 2021/1153 as regards increasing the efficiency of the EU guarantee under Regulation (EU) 2021/523 and simplifying reporting requirements” (COM(2025)0084),

– ottaa huomioon 29. tammikuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”EU:n kilpailukykykompassi” (COM(2025)0030),

– ottaa huomioon 11. helmikuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Komission työohjelma 2025” (COM(2025)0045),

– ottaa huomioon 12. helmikuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Kohti seuraavaa monivuotista rahoituskehystä” (COM(2025)0046),

---

[2] EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj.
[3] EUVL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
[4] EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.
[5] EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj.
[6] EUVL L 274, 30.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1229/oj.
[7] EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.

– ottaa huomioon 26. helmikuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma: kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma” (COM(2025)0085),

– ottaa huomioon 25. heinäkuuta 2024 julkaistun tilannekatsauksen EIP-ryhmän ilmastopankin etenemissuunnitelmasta vuodeksi 2023,

– ottaa huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin,

– ottaa huomioon 6. maaliskuuta 2025 julkaistun EIP:n lehdistötiedotteen ”Euroopan komissiolta ja EIP-ryhmältä uusi Euroopan laajuinen investointialusta kestävän ja kohtuuhintaisen asumisen tueksi”,

– ottaa huomioon EIP:n asumista käsittelevässä seminaarissa 18. heinäkuuta 2024 esitellyt EIP-ryhmän toteuttaman analyysin ja sidosryhmäkuulemisen tärkeimmät tulokset,

– ottaa huomioon 26. helmikuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Kohtuuhintaista energiaa koskeva toimintasuunnitelma: Energiaunionimme todellisen arvon hyödyntäminen kohtuuhintaisen, tehokkaan ja puhtaan energian varmistamiseksi kaikille eurooppalaisille” (COM(2025)0079),

– ottaa huomioon 12. huhtikuuta 2024 Luxemburgissa pidetyssä talous- ja rahoitusasioiden neuvoston kokouksessa esitetyn EIP-ryhmän turvallisuus- ja puolustusalan toimintasuunnitelman,

– ottaa huomioon 14. heinäkuuta 2022 julkaistun EIP:n päivitetyn luettelon tukikelpoisuudesta, poissuljetuista toimista ja poissuljetuista aloista;

– ottaa huomioon 4. maaliskuuta 2025 julkaistun komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin lehdistötiedotteen puolustusalan paketista (ReArm Europe -suunnitelmasta),

– ottaa huomioon 1. joulukuuta 2021 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”Global Gateway” (JOIN(2021)0030),

– ottaa huomioon 13. kesäkuuta 2024 julkaistun EIP:n globaalin vaikutusraportin 2023–2024,

– ottaa huomioon Euroopan komission, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen ja Euroopan investointipankin 11. marraskuuta 2021 allekirjoittaman kolmikantasopimuksen,

– ottaa huomioon 13. marraskuuta 2018 julkaistut EIP-ryhmän valitusmekanismimenettelyt,

– ottaa huomioon 14. lokakuuta 2024 julkaistun asiakirjan ”Diversity, Equity and Inclusion at the EIB Group”,

– ottaa huomioon helmikuussa 2023 julkaistun Euroopan parlamentin tutkimuspalvelun tutkimuksen ”Increasing European added value in an age of global challenges – Mapping the cost of non-Europe (2022-2032)”,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan

– ottaa huomioon budjettivaliokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon talous- ja raha-asioiden valiokunnan mietinnön (A10-0000/2025),

A. ottaa huomioon, että EIP-ryhmän tase on lähes 600 miljardia euroa;

B. ottaa huomioon, että jäsenvaltioiden kokonaan omistaman EIP:n tehtävänä on edistää EU:n tavoitteiden saavuttamista;

C. ottaa huomioon, että EIP:n mukaan sen kokonaisinvestoinnit olivat vuonna 2024 ennätykselliset 88 miljardia euroa, joista 50,7 miljardia euroa liittyi ilmastoon ja ympäristöön; ottaa huomioon, että EIP:n kokonaisinvestointien odotetaan kasvavan 95 miljardiin euroon vuonna 2025;

Yleistä

1. suhtautuu myönteisesti EIP:n strategisiin painopisteisiin vuosiksi 2024–2027, joissa otetaan huomioon EU:n poliittiset painopisteet, mukaan lukien kilpailukyky, vihreä ja digitaalinen siirtymä, alueellinen yhteenkuuluvuus, sosiaalinen infrastruktuuri, kuten asuminen, koulutus ja terveys, sekä turvallisuus ja puolustus;

2. korostaa peräänkuuluttavansa EIP:ltä entistäkin merkittävämmän roolin ottamista Euroopan investointivajeen umpeen kuromisessa; kehottaa komissiota ja EIP:tä hyödyntämään EIP:n koko potentiaalia ja jäsenvaltioita suuntaamaan riittävää rahoitusta tähän tarkoitukseen; muistuttaa, että uusi komissio on asettanut tavoitteekseen tulla ”investointikomissioksi”;

3. painottaa. että EIP:n AAA-luokitus on merkittävä voimavara; korostaa, että luokitus perustuu muun muassa siihen, että EIP on mukautunut EU:n poliittisiin tavoitteisiin erityisesti tulemalla ”ilmastopankiksi”[89];

4. korostaa, että EIP:n nykyisiä ja tulevia prosesseja ja valtuuksia on yksinkertaistettava, optimoitava ja lujitettava synergian, vaikuttavuuden ja tehokkuuden lisäämiseksi;

Investointivajeen umpeen kurominen ja kilpailukyvyn edistäminen

5. painottaa, että EIP-ryhmällä on tärkeä asema yleiseurooppalaisena investointielimenä, joka saa liikkeelle sekä julkista että yksityistä rahoitusta EU:n painopisteisiin ja tukee jäsenvaltioita keskeisten ja strategisten investointien rahoittamisessa;

6. muistuttaa, että EIP:n toimet ovat luonteeltaan rajallisia ja että niillä voidaan vain tukea merkittävän investointivajeen korjaamista; palauttaa mieliin, että näitä toimia tukisivat yhdennetympi talous- ja rahaliitto ja vahvistettu taloudellinen rakenne; kehottaa siksi edistämään nopeasti ja merkittävästi pääomamarkkinaunionia ja pankkiunionin valmiiksi saattamista sekä perustamaan pysyviä EU:n sijoitusinstrumentteja ja -välineitä;

[8] https://www.eib.org/en/investor-relations/index.
[9] https://www.eib.org/files/fi/external/2025-02-10_Ratings_EIB.pdf, s. 3.

7. kehottaa komissiota ja EIP-ryhmää tehostamaan pyrkimyksiä saada liikkeelle säästöjä tuottavien investointien tekemiseksi niin, että voidaan tukea innovointia yritysten koko elinkaaren ajan, myös useampia scale-up-yrityksiä, joilla on korkeamman riskin omaa pääomaa ja riskipääomalainoja, ja vahvistaa EU:n johtoasemaa vihreissä ja digitaalisissa joukkolainoissa;

8. korostaa, että riskien vähentämiseen tarkoitetut rahoitusvälineet ja talousarviotakuut ovat osoittautuneet tehokkaiksi työkaluiksi; on huolissaan siitä, että InvestEU-ohjelman väliarvioinnin mukaan useiden rahoitustuotteiden määrärahat voivat loppua vuoden 2025 loppuun mennessä, ellei budjettivaroja lisätä;

Digitaalisen siirtymän edistäminen

9. kehottaa EIP:tä vahvistamaan rahoitusta EU:n avoimeen strategiseen riippumattomuuteen digialalla ja edistämään eurooppalaista digitaalista infrastruktuuria, uusia ja murroksellisia teknologioita ja tutkimusta;

10. tukee sitä, että EIP laajentaa European Tech Champions -aloitetta saadakseen yksityistä pääomaa, jolla innovatiivisia startup-yrityksiä voidaan auttaa kehittymään menestyviksi globaaleiksi johtajiksi;

EIP:n vahvempi rooli EU:n ilmastopankkina

11. suhtautuu myönteisesti EIP:n rooliin ilmastopankkina ja siihen, että se on mukautunut kestävän rahoituksen kehykseen muun muassa integroimalla luokituskriteerit; muistuttaa, että kaikkien EIP:n rahoitusvirtojen on oltava täysin johdonmukaisia EU:n ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä koskevan tavoitteen kanssa ja vuoteen 2030 ulottuvien ilmastotavoitteiden kanssa;

12. suhtautuu myönteisesti EIP:n ilmasto- ja ympäristöinvestointeihin, joiden kokonaismäärä vuonna 2024 oli 50,7 miljardia euroa, mikä ylitti tavoitteen suunnata vähintään 50 prosenttia kaikesta rahoituksesta ilmastotoimiin ja ympäristökestävyyteen;

13. on tyytyväinen EIP:n investointeihin uusiutuvaan energiaan, energiatehokkuuteen, sähkönsiirtoverkkoihin ja sähkön varastointiin, muun muassa sen antamaan tukeen REPowerEU-suunnitelmalle;

14. korostaa, että investointeja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ilmastokestävyyteen on lisättävä; kehottaa jatkamaan ilmastovalmiuden hyväksi tehtävää tutkimusta ja kehittämistä muun muassa innovatiivisten teknologioiden alalla;

Sosiaalisen infrastruktuurin, koheesiopolitiikan ja asumisen haasteisiin vastaaminen

15. pitää myönteisinä EIP:n keskeisiä strategisia painopisteitä, joilla pyritään vahvistamaan Euroopan sosiaalista infrastruktuuria ja nykyaikaista koheesiopolitiikkaa osallistavan ja kestävän kasvun edistämiseksi kaikkialla Euroopassa;

16. kehottaa EIP:tä lisäämään investointeja koulutukseen, täydennys- ja uudelleenkoulutukseen sekä terveyteen Draghin raportin mukaisesti;

17. panee tyytyväisenä merkille, että EIP on sitoutunut puuttumaan asuntoalan markkinoiden kaksijakoiseen toimintapuutteeseen, johon liittyy kunnollisten, turvallisten ja energiatehokkaiden asuntojen riittämätön tarjonta ja markkinoiden kyvyttömyys kuroa umpeen energiatehokkuuskuilua;

18. suhtautuu myönteisesti EIP:n kohtuuhintaista ja kestävää asumista koskevaan toimintasuunnitelmaan, jonka suunnitellut investoinnit ovat 10 miljardia euroa seuraavien kahden vuoden aikana; kehottaa kiinnittämään huomiota EIP-ryhmän toteuttaman analyysin ja sidosryhmäkuulemisen tuloksiin, joiden mukaan vuotuinen investointivaje on arviolta 300–400 miljardia euroa, jotka tarvittaisiin 1,5 miljoonan uuden asunnon rakentamiseen ja 5 miljoonan asunnon kunnostamiseen vuosittain;

Rauhan, turvallisuuden ja puolustuksen rahoittaminen

19. panee tyytyväisenä merkille EIP:n proaktiivisen lähestymistavan turvallisuuden ja puolustuksen alaan; nostaa esiin, että alalla tehdyt investoinnit kaksinkertaistuivat vuonna 2024 miljardiin euroon ja että ne EIP:n vuodeksi 2025 laatiman suunnitelman mukaan kaksinkertaistuvat jälleen ennätyksellisiin 2 miljardiin euroon; korostaa, että solidaarisuuteen perustuva Euroopan tason rahoitus on ratkaisevassa asemassa, jotta voidaan vastata jäsenvaltioiden merkittäviin rahoitustarpeisiin;

20. pitää myönteisenä, että EIP suunnittelee tarkistavansa toimintakehystään ja asettavansa monialaisen julkisen politiikan tavoitteen, joka koskee Euroopan rauhan ja turvallisuuden parantamista ja jota tuetaan merkittävällä rahoituksella ja pääomalla[10];

21. muistuttaa, että mukautettaessa EIP-ryhmän tukikelpoisuuskriteerejä tai rahoitusta uusiin painopisteisiin on turvattava ryhmän rahoitustilanne ja varmistettava EU:n muiden strategisten painopisteiden tehokas rahoitus;

EIP:n rooli naapurustossa ja Global Gateway

22. on tyytyväinen EIP:n Ukrainalle antamaan elintärkeään tukeen ottaen huomioon Venäjän täysimittaisen ja laittoman hyökkäyssodan; kehottaa lisäämään EU:n talousarviotakuita, jotta EIP voi jatkaa julkisen ja yksityisen sektorin toimien toteuttamista ja vahvistamista Ukrainassa;

23. panee tyytyväisenä merkille EIP:llä Global Gateway -strategiassa olevan roolin, jolla on ratkaiseva merkitys Euroopan globaalille asemalle ja sääntöihin perustuvalle monenväliselle järjestelmälle, kestävälle kehitykselle, demokratialle, ihmisoikeuksille ja oikeusvaltioperiaatteen edistämiselle;

Hallinto: vastuuvelvollisuus ja avoimuus

24. korostaa, että EIP:n kasvavaan rooliin olisi liitettävä enemmän demokraattista vastuuvelvollisuutta ja avoimuutta; toistaa kehotuksensa tehdä parlamentin ja EIP:n välinen toimielinten sopimus;

[10] EIP:n pääjohtajan Nadia Calviñon kirje EU-johtajille 4. maaliskuuta 2025.

25. suhtautuu myönteisesti vuoden 2024 kehykseen ammattiliittojen tunnustamiseksi Euroopan investointipankissa;

26. suhtautuu myönteisesti EIP:n monimuotoisuuden, tasa-arvoisuuden ja osallisuuden periaatteisiin, joihin kuuluu muun muassa tavoite siitä, että naisilla olisi vähintään 40 prosenttia johtotehtävistä vuoden 2026 loppuun mennessä;

27. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

PERUSTELUT

Mietinnössä suhtaudutaan myönteisesti EIP:n strategisiin painopisteisiin vuosiksi 2024–2027, jotka ovat tiiviisti linjassa EU:n keskeisten poliittisten tavoitteiden kanssa. Tämä osoittaa pankin olevan valmis mukautumaan politiikan muutoksiin samalla kun se on edelleen sitoutunut pitkän aikavälin tavoitteisiin.

Kun otetaan huomioon monet sisäiset haasteet, tulevaisuudessa välttämättömät investoinnit ja geopoliittisten jännitteiden lisääntyminen, EIP:ltä vaaditaan suuremman roolin ottamista Euroopan investointitarpeisiin vastaamisessa ja EU:n yhteisten painopisteiden rahoittamisessa. EIP-ryhmä on keskeinen toimija yksityisten ja julkisten investointien liikkeelle saamisessa kaikkialla Euroopassa, joten on olennaisen tärkeää maksimoida pankin mahdollisuudet houkutella investointeja. Koska pankin toimivalta ja rahoituskapasiteetti ovat rajoitettuja, se voi kuitenkin vain tukea Euroopassa vallitsevan merkittävän investointivajeen korjaamista. Vaikutusten maksimoimiseksi rakenteellista ja taloudellista tukea on laajennettava yhdentyneemmän talous- ja rahaliiton (EMU) ja vahvistetun taloudellisen rakenteen kautta. Saattamalla päämarkkinaunioni ja pankkiunioni loppuun ja perustamalla pysyviä EU:n sijoitusinstrumentteja ja välineitä luotaisiin vankempi kehys, millä parannettaisiin Euroopan kykyä saada investointeja liikkeelle tehokkaasti ja kestävästi. Näin myös edistettäisiin investointivajeen umpeen kuromista kaikkialla EU:ssa. Tähän pääsemiseksi sekä jäsenvaltioiden että komission on tehostettava toimiaan.

Tämänvuotisessa vuosikertomuksessa keskitytään seuraaviin keskeisiin aiheisiin: investointivajeen umpeen kurominen ja kilpailukyvyn edistäminen; digitaalisen siirtymän edistäminen; EIP:n vahvempi rooli EU:n ilmastopankkina; sosiaalisen infrastruktuurin, koheesiopolitiikan ja asumisen haasteisiin vastaaminen; rauhan, turvallisuuden ja puolustuksen rahoittaminen ja EIP:n rooli naapurimaissa ja Global Gateway. Lisäksi otetaan kantaa EIP:n hallintoon ja toistetaan kehotus parlamentin ja EIP:n välisen toimielinten sopimuksen tekemisestä.

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA

Esittelijä ilmoittaa työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti saaneensa tietoja seuraavilta yhteisöiltä tai henkilöiltä valmistellessaan mietintöluonnosta:

Yhteisö ja/tai henkilö
European Commission
European Economic and Social Committee
European Investment Bank
The European Federation for Public, Cooperative and Social Housing (Housing Europe)

Esittelijä on yksin vastuussa edellä olevan luettelon laatimisesta.

Kun luettelossa mainitaan luonnollisen henkilön nimi ja/tai tehtävänimike, esittelijä vakuuttaa antaneensa kyseiselle henkilölle Euroopan parlamentin tietosuojaselosteen numero 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), jossa määritetään henkilötietojen käsittelyyn sovellettavat ehdot ja siihen liittyvät oikeudet.